

หนอนเจาะฝักข้าวโพด
(Corn earworm)

ชื่ออื่น	หนอนเจาะสมอฝ้าย American cotton bollworm
ชื่อวิทยาศาสตร์	Heliothis armigera (Hübner)
วงศ์	Noctuidae
อันดับ	Lepidoptera

หนอนเจาะฝักข้าวโพด เป็นศัตรูที่ทำให้ข้าวโพดเกิดความเสียหาย โดยเฉพาะข้าวโพดหวาน ซึ่งมีความอ่อนแอต่อแมลงศัตรูพืช การทำลายจะกัดกินไหมข้าวโพดและเจาะทำลายที่ปลายฝักข้าวโพด เป็นสาเหตุให้พืชได้รับความเสียหาย และเสียราคา มักพบหนอนเจาะฝักข้าวโพด เมื่อข้าวโพดเริ่มออกดอก ระยะนี้หนอนจะเกาะกินอยู่ที่ช่อดอก และเมื่อข้าวโพดออกฝักมักพบตัวหนอนกัดกินที่เส้นไหมของฝักอ่อน แล้วจะกัดกินบริเวณปลายฝักต่อไป

รูปร่างลักษณะ

การทำลายพืชจะเกิดขึ้นในระยะตัวหนอน สำหรับตัวเต็มวัยจะเป็นผีเสื้อกลางคืน จะวางไข่เท่านั้น และเป็นชนิดเดียวกับหนอนเจาะสมอฝ้าย ซึ่งเรียกกันทั่วไปว่า หนอนเจาะสมอฝ้ายอเมริกัน

ลักษณะตัวหนอน

ลำตัวของตัวหนอน จะมีขนขึ้นประปราย ลายพาดยาวบริเวณลำตัวซึ่งเห็นได้ชัดเจน ตัวหนอนมีสีเหลือง สีเขียวอ่อน ไปจนถึงสีค่อนข้างดำ ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม อายุ และการลอกคราบ ในระยะตัวหนอนมักจะอยู่รวมกัน แต่เมื่อโตขึ้นจะไม่อยู่ใกล้กันเพราะจะกัดกินกันเอง ขนาดของหนอนโตเต็มที่ จะมีความยาว 35 - 40 มม. กว้าง 3 มม. มีสีแตกต่างกันหลายสี เช่น เหลือง น้ำตาล ชมพู ขาวนวล เขียว ดำ และเทา เป็นต้น และมีแถบสีดำใหญ่ขนาด 0.5 - 1.0 มม. พาดตามความยาวด้านข้างๆละเส้น รูปร่างรูปร่างแบนสีด้ายอยู่ด้านข้างทั้ง 2 ข้างของทุกปล้อง ส่วนหัวมีสีเหลืองน้ำตาล โดย หนอนจะเข้าดักแด้ในตอนกลางคืน เมื่อเข้าดักแด้ใหม่จะมีสีเขียว ตัวนี้มาแล้วค่อยๆเปลี่ยนเป็นสีเหลือง น้ำตาล ผิวแข็งแรงขึ้นและเป็นสีน้ำตาลก่อนจะออกเป็นตัวเต็มวัย โดยตัวเต็มวัยหรือผีเสื้อจะซ่อนตัวอยู่ตามซอกใบ จะออกหากินในเวลาพลบค่ำ

ผีเสื้อจะวางไข่ในที่มืดหรือเวลากลางคืน การวางไข่ไปเดี่ยวๆตามใบพืช ส่วนมากพบตามไหมข้าวโพดและตามยอดพืช ไข่มีสีเหลืองนวล หรือ เหลืองครีม เส้นผ่าศูนย์กลางขนาด 0.5 - 0.6 มม. ค่อนข้างกลมคล้ายผ้าสี มีริ้วหยักจากยอดสู่ด้านที่ติดใบพืช ก่อนจะฟักเป็นตัวหนอน ไข่จะเปลี่ยนเป็นสีเข้มขึ้นโดยตัวแม่ผีเสื้อวางไข่ได้เฉลี่ย 1,100 ฟอง

ชีพจักรของหนอนเจาะฝักข้าวโพด ดังนี้

ระยะ	จำนวนวัน
ระยะไข่	2 - 5
ระยะหนอน	17 - 25
ระยะดักแด้	10 - 14
ระยะตัวเต็มวัย	10 - 20

การแพร่กระจายและฤดูกาลระบาด

จะพบแมลงชนิดนี้อยู่ทั่วไปที่มีการปลูกฝ้าย ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ยาสูบ มะเขือเทศ และถั่วต่างๆ เพราะเป็นแมลงที่สามารถกินอาหารได้หลายอย่าง และมักจะระบาดในฤดูที่มีการปลูกฝ้าย โดยเฉพาะตอนออกสมอ สำหรับข้าวโพดนั้นจะมีการระบาดจำนวนมากในระยะที่ข้าวโพดเริ่มออกฝักหรือออกฝักแล้ว ระยะที่ทำอันตรายข้าวโพดได้มากคือระยะที่ฝักอ่อน

ศัตรูธรรมชาติ

ในธรรมชาติจะมีแมลงศัตรูที่คอยทำลายไข่ของหนอนเจาะฝักข้าวโพด คือ

1. แตนเบียนไข่ **Trichogramma chilotreae, T.chilonis, T.australicum**
2. แมลงวันก้นขน (tachinid fly)
3. แตนเบียนหนอน (Braconid)
4. แมลงข้างปีกใส (Green Lacewing)

การป้องกันกำจัด

ตัวหนอนชนิดนี้ จะเข้าทำลายในระยะที่ข้าวโพดออกดอกแล้ว โดยอาศัยกักกินที่ช่อดอกตัวผู้ และเส้นไหมของฝัก จึงควรหมั่นตรวจสอบดูว่ามีหนอนเกิดขึ้นหรือยัง หากพบหนอน 1 ตัวต่อต้นในข้าวโพดจำเป็นต้องป้องกันกำจัด วิธีที่ดีที่สุดคือการจับหนอนทิ้ง หากจำเป็นต้องพ่นสารฆ่าแมลงควรใช้ในระยะหนอนยังเล็กอยู่จึงจะได้ผลดี โดยใช้สารฆ่าแมลง ดังนี้

- Fipronil (Ascend 5% SC) อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร
- Bifenthrin (Talstar 10% EC) อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร
- Flufenoxuron (Cascade 5% EC) อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร
- Methomyl (Lannate 90% WP) อัตรา 11 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
- Monocrotophos (Azodrin 56% EC) อัตรา 18 มล./น้ำ 20 ลิตร

ที่มา: โครงการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้านการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว